

ARCHIPEL WILLEMSPARK

nieuws... mensen... samenleving...

www.archipelwillemspark.nl

APRIL/MEI 2022

Een uitgave van Bewonersorganisatie Archipel & Willemspark. Oplage 5000.

**Koningsdag
27 april**

De voorbereidingen zijn in volle gang. Een tipje van de sluier: vrijmarkt op en rondom het plein, meerdere artiesten, veel vertier voor de kleintjes, het traditionele straatvoetbaltoernooi om de felbegeerde wisselbeker, de beste DJ van Den Haag en omstreken en natuurlijk een gezellige borrel & barbecue. Naast de feestelijkheden zullen we ook op passende wijze aandacht besteden aan de situatie in Oekraïne.

Elke zaterdag in april kunt u in de Bankastraat bij de stand van het Oranje Comité uw lidmaatschap van de Oranjevereniging verlengen en BBQ-kaartjes kopen.

Graag de avond voor Koningsdag uw auto niet parkeren op het Bankplein en het laatste deel van de 4 straten uitkomend hierop, zodat we de ruimte hebben om met zijn allen feest te kunnen vieren.

Wij zijn nog op zoek naar enthousiaste vrijwilligers om ons te helpen op de dag zelf. U kunt zich aanmelden via oranjecomiteearchipel@gmail.com. Er zal voor de vrijwilligers een gezellige borrel worden georganiseerd op dinsdag 26 april.

Dan nog een oproep aan de bewoners in de omliggende straten van het Bankplein: hang de vlag uit op 27 april en laat 'm vrolijk wapperen! Samen maken wij er een mooi feest van!

Elsken Verkoren & Klaas Kout — Oranje Comité Archipel

P7 Het verhaal van Olena

We mogen weer!

Na 3 jaar maakt Nederland zich op om Koningsdag weer met volle overgave te vieren! Het Oranje Comité Archipel heeft het draaiboek van 2019 afgestoft en is weer wekelijks bijeen en bruist van de energie om een ouderwets gezellige Koningsdagviering op het Bankplein te organiseren.

P5 Couperus tussen z'n nichten

**Expats
wanted!**

Around 42% of the population of our neighbourhood can be considered 'expat'. This translates to about 3.300 people who have moved from their home country to Archipel & Willemspark. We have generally observed that our expats are not permanent residents, their length of stay is variable. The residents' organisation of our neighbourhood would like to engage in a more regular form of communication with this group of expats. We are interested in their opinions, complaints and suggestions. To achieve this, we would like to start a joint committee of our residents' organisation and a group of about 5 expats. Preferably the committee would discuss issues that are especially relevant for those that do not speak Dutch and have difficulties in finding their way to the Gemeente Den Haag. Working language would (of course) be English. The joint committee could get together 2-3 times year.

If you are interested, please send an email to secretariaat@archipelwillemspark.nl and we will get back to you. If you initially would like to have some additional information, please let me know. Use the above emailaddress.

Wouter Buwalda
Chairman Residents' organisation A&W

Sherlock Holmes Pub in Sumatrastraat went out of business in 2020. We were informed that four locals have taken over the café. Currently the place, popular with expats, is being refurbished. It will reopen shortly. In our next edition we will include a more extensive report.

Te kijk in de wijk

instagram [joslamcomics](https://www.instagram.com/joslamcomics)

P10 Architect Ricardo Bofill

Enthousiaste redacteur gezocht

Wij zoeken een enthousiaste redacteur die ervaring heeft met het schrijven van artikelen en woonachtig is in Willemspark.

Voor kennismaking stuurt u een mailtje naar: redactie@archipelwillemspark.nl

**Abonneer u op
de nieuwsbrief!**
En ontvang het
laatste nieuws
uit de buurt A&W

**International
Residents**

Much of the material in this community newspaper can be found in English on the international section of the community website:

www.archipelwillemspark.nl

Bewonersorganisatie Archipel & Willemspark

secretariaat
p/a Celebesstraat 4, 2585 TJ Den Haag
Administratie: mw. Trudy Hollander
T. 070 404 95 80 (of T. 070 350 35 11)
secretariaat@archipelwillemspark.nl

voorzitter
Wouter Buwalda
wouter@archipelwillemspark.nl
secretaris
vacant

penningmeester
Ruud Klein, T. 070 362 57 44,
ruud@archipelwillemspark.nl

leden
Derk Hazekamp
derk@archipelwillemspark.nl
Niels van den Berg
niels@archipelwillemspark.nl
Agnes Philipse
verkeer@archipelwillemspark.nl

contact duurzaamheid
duurzaam@archipelwillemspark.nl
contact ruimtelijke ordening
ruimtelijkeordening@archipelwillemspark.nl
contact verkeer
verkeer@archipelwillemspark.nl
contact openbare ruimte
openbareruimte@archipelwillemspark.nl
contact cultuur
cultuur@archipelwillemspark.nl
contact zorg en welzijn
Tjibbe Ypma tjypma@kpnmail.nl

wijkkrant Archipel&Willemspark

nieuws voor de wijkkrant
wijkkrant@archipelwillemspark.nl
Sluiting kopij: 23 mei 2022
Sluiting advertenties: 26 mei 2022
Uitkomen wijkkrant: 16 juni 2022
Celebesstraat 4, 2585 TJ, T. 070 350 35 11
wijkkrant@archipelwillemspark.nl

redactie Arjan Hamburger, Kiddy Kohnstamm, Sandra van Loon, Frederique Nijhuis, Engeliën Scholtes, Jan Wychers

aan deze uitgave werkten verder mee
Jelle de Boer, Bart Brouwer, José Buschman, Wouter Buwalda, Susanna Overlack, Else Ponsen, Kaarina Zimmer
correcties Frederique Nijhuis
cartoon Jos Lammers, joslamcomics.nl

ontwerp Wilmar Grossouw

website www.archipelwillemspark.nl

nieuws voor de website
webste@archipelwillemspark.nl
websiteredactie Patti Calabro, Maud Siegmund, Josephine de Vijlder

nieuwsbrief ontvangen?
Aanmelden via www.archipelwillemspark.nl

Dierenambulance
bel 070 328 28 28

Algemene adressen

Wijk- en Dienstencentrum 't Klokhuis
Celebesstraat 4, T. 070 350 35 11
Voor overige informatie zie pagina 16.

Wijkcentrum Het Schakelpunt
Burg. Patijnlaan 1900, 2585 CB Den Haag

Koffiedrinken 55+
maandag t/m vrijdag van 10.30 tot 12.00 uur
dinsdag 10.30 tot 11.00 uur

Gymnastiek op de stoel
dinsdag 11.15-12.00 uur
Aanmelden ter plekke

Florence Thuiszorg
verzorging en verpleging
maandag t/m vrijdag tussen 12.00-14.00 uur
T. 070 754 13 10 (calamiteiten 413 10 00)

Stichting Terminale Zorg door vrijwilligers
T. 070 754 13 30, info@terminalezorg.nl

Staedion
Postbus 40406, 2506 LK Den Haag
info@staedion.nl, T. 088 242 30 00

Prikpost huisartsen bij apotheek Nauta
donderdag 09.00 - 10.30 uur

Begeleiden & rijden
070 205 27 00 (algemeen 070 205 26 00)

Burenhulp in A&W
Mevr. M. Simonis-van Harten (vanaf 11.00 uur)
T. 070 350 34 94

The Anglican Church of St. John + St. Philip
Ary vd Spuyweg 1A, www.stjohn-stphilip.org
T. 070 355 53 59

Clubhuis en Speelpark De Cantaloup
Zoekt u oefen-, vergader- of hobbyruimte in de buurt voor door de week overdag of 's avonds? Clubhuis Cantaloup is te huur!
clubhuis.cantaloup@gmail.com
Cantaloupenburg 26A, 2514 KL Den Haag

Politie Haaglanden
T. 0900 88 44
T. 112 bij spoed & verdachte omstandigheden!

wijkagenten A&W
robert.kat@politie.nl
rutger.brinkmann@politie.nl

Dierenambulance T. 070 328 28 28

Klachten Stadsbeheer T. 14 070

Bezorger gezocht voor de wijkkrant!

Voor het smalle deel van de Javastraat (+100 adressen). Voor de helft van de Laan Copes (+70 adressen). Voor de Schelpkade/-straat, Cantaloupenburg en Lammersthoef (+ 45 adressen). De wijkkrant komt 5x per jaar uit. In 2022 is dit op donderdag 17/2, 21/4, 16/6, 22/9 en 24/11.

Interesse! secretariaat@archipelwillemspark.nl

Houd A&W schoon en prettig!

Lantaarn kapot, afvalbakken vol of een verzakte stoep?
Meld het aan de gemeente, bel 14 070. U krijgt een melding als het is opgelost.

Papierophalen aan huis 2022
donderdag 21 april, 19 mei, 16 juni, 14 juli, 11 aug, 8 sept, 6 okt, 3 nov, 1 dec, 22 dec

Vacature

Een betrokken secretaris

Wil jij wat voor onze mooie buurt betekenen? Heb je een paar uur in de week over om onze organisatie te ondersteunen? De Bewonersorganisatie Archipel & Willemspark zoekt een nieuwe secretaris die met ons het beleid in de wijk helpt vormgeven over verkeer, zorg, duurzaamheid, ruimtelijke ordening en groen.

De secretaris is eindverantwoordelijk voor het administratieve deel van onze organisatie en wordt daarbij ondersteund door een professioneel secretariaat. De tijdsbesteding is naar eigen inzicht (2-3 uur p.w). De hoofdtaken van de secretaris zijn:
• bereidt, in overleg met de voorzitter, de bestuursvergaderingen (1x per maand) en wijkberaden (4x per jaar) voor;
• is eindverantwoordelijk voor de communicatie en houdt daartoe nauwe contacten met de redacties van de wijkmedia;
• is eindverantwoordelijk voor het jaarverslag, de jaarplanning en de post.

Reacties Graag met cv, richten aan: secretariaat@archipelwillemspark.nl. Alle reacties worden strikt vertrouwelijk behandeld.

Wijkberaad 1 febr. 2022

Geplukt uit het verslag

Bestuurszaken

Het bestuur van Bewonersorganisatie Archipel&Willemspark (BAW) heeft Cristo Padmos de Ereprijs voor 2021 toegekend voor zijn inzet gedurende ruim 20 jaar voor de website en de nieuwsbrief.

Wouter Buwalda neemt het voorzitters-stokje over van Jaap Jan Brouwer. Gekoppeld hieraan wordt gezocht naar een nieuwe secretaris.

Het bestuur had een aangename wandeling door de wijk met de wijk-wethouder Arjen Kapteijns. Tijdens de wandeling werd gewezen op de vervulling rond de milieustraat aan het Nassauplein en de nadelige kanten van de daar geplande en aanwezige kiosken. Ook werd gewezen op het grote gebrek aan fietsparkeerplaatsen in de wijk.

Werkgroep Openbare Ruimte

Afvalscheiding – De gemeente bereidt afvalsorteerstraatjes in de Riouwstraat en op het Alexanderplein voor. Dit ondanks protesten van omwonenden van met name de Riouwstraat, die inmiddels in beroep zijn gegaan bij de Raad van State. BAW kiest hierin geen partij. Elke locatie heeft immers voor- en nadelen. Wel blijft BAW voorstander van ondergrondse inzameling, indachtig de grote rotzooi die vroeger vooral door meeuwen werd veroorzaakt. Hoe meer locaties, hoe beter de spreiding van de overlast.

Scheveningse bosjes – In de Scheveningse bosjes wordt onderhoud gepleegd en worden meer open plekken gecreëerd. Hierdoor komt er meer zoomvegetatie en meer biodiversiteit. Een deel van het gekapte hout blijft liggen als natuurlijke afscheiding.

AED – De bewonersorganisatie heeft een nieuwe AED (Automatische Externe Defibrillator) geplaatst tussen de flats in de Riouwstraat.

Werkgroep Verkeer

Sterfietsroutes – Het plan van de gemeente om een snelle fietsverbinding door de stad aan te leggen is tijdelijk stopgezet vanwege gebrek aan menskracht bij de gemeente. Eén van de verbindingen loopt via het Nassauplein naar de Bankastraat en dan verder naar Scheveningen. Zodra het kan, wordt het project weer opgepakt.

Parkeerstrategie – De gemeente wil over enige tijd een parkeerlast-meting houden in onze wijk. In sommige delen is de parkeerdruk ontoelaatbaar hoog. Dit komt deels doordat veel bezoekers van het Centrum in onze buurt parkeren.

Opheffen tramhalte – Vanuit de wijk is er veel protest gerezen tegen het opheffen van de tramhalte Ary van der Spuyweg. Een actiecomité regelde een petitie die honderden keren werd ondertekend. De Gemeenteraad heeft inmiddels het stokje overgenomen.

Werkgroep Ruimtelijke Ordening

Politiebureau – Het hoofdkantoor van politie verhuist in 2024 naar de Binckhorst. BAW leverde input voor het Plan Uitwerking Kader (PUK), een startdocument met uitgangspunten. Op initiatief van de gemeenteraad is inmiddels ook een beperkte woonfunctie toegevoegd aan het op internationale organisaties gerichte plan. De ontwikkelingen liggen momenteel stil onder meer omdat er nog geen internationale organisatie is gevonden.

Wijkmedia Krant, Website, Nieuwsbrief

De redacties van de wijkkrant, website en nieuwsbrief werken toe naar een gezamenlijke redactie. Zo kan betere afstemming plaatsvinden van het nieuws in de wijk.

Het volledige verslag vindt u op archipelwillemspark.nl Wouter Buwalda

Groente en Fruit

In korte tijd kwam Burgemeester Jan van Zanen op twee zaterdagen naar de Bankastraat: eenmaal om afscheid te nemen van broers Dirk en Koos van Starckenburg die 40 jaar lang 'groentenuwelier' de Exotenhof dreven, en eenmaal om de nieuwe groente- en fruitkiosk 'By Pam' (voorheen 'De Verwennerij') van Pamela deZwart officieel te openen.

Pamela is aan de buurt gehecht, ze woont er zelf ook. 'Een fijne wijk. Het karakter is in de loop der tijd wel wat veranderd, maar dat geldt voor de hele maatschappij. Ik heb een uitgebreide hechte klantenkring, we kennen elkaar goed en onze dienstverlening is persoonlijk.'

Ervol dat de burgemeester de officiële opening verrichtte! Pamela: 'Jazeker. Van Zanen woonde het eerste jaar van zijn burgemeesterschap in deze wijk en hij kwam iedere dag langs. Toen hij hoorde dat er een nieuwe kiosk zou komen beloofde hij om bij de opening te zijn. En hij heeft woord gehouden.'

'Wat een mooie en warme dag. Afscheid nemen is nooit leuk, maar wat was het bijzonder. Zoveel mensen die de moeite hebben genomen om hier voor ons een bijzondere en memorabele dag van te maken. Natuurlijk waren we erg vereerd met een toespraak van onze burgemeester. Wat een leuke man! Ook de muzikale bijdrage van Bert en Fransje Huisman was hartverwarmend. Door de drukte was er veel te weinig tijd om met iedereen uitgebreid te praten, wat we erg jammer vonden. We willen iedereen bedanken voor alle lieve woorden, kaarten, bijzondere en lekkere cadeaus.'

'Met trots kijken we terug op 40 jaar 'winkelen' in de Bankastraat. Al die jaren hebben we dit met veel plezier en enthousiasme mogen doen.'

Dirk en Koos van Starckenburg

Ijsjes

De Gemeente heeft een 'omgevingsvergunning' afgegeven voor het plaatsen van een verkooppunt/kiosk op de kop van het Nassauplein, recht tegenover de Bankastraat, ongeveer op de plek waar vroeger de biologische groentekraam stond. Het bestemmingsplan van de wijk voorziet in die mogelijkheid. De vergunning geldt voor 4 jaar. Voor zover bekend, is tot nu toe een aanvraag ingediend voor het plaatsen van een ijskiosk door een ondernemer die al over een bouwvergunning beschikt. Zijn plan is dat de kiosk door daartoe op te leiden jongeren wordt gerund.

hoewel de bewonersorganisatie het idee van een ijskiosk voor en door jeugd op zich aantrekkelijk vindt, heeft zij bij de gemeente aangegeven dat de locatie zo vlak tegen het razend drukke kruispunt Burg. Patijnlaan/Bankastraat/Nassauplein voor kinderen levensgevaarlijk is. Als meer voor de hand liggende, veiliger plekken heeft zij het plein voor Madurodam, het plein voor het Vredespaleis en de zandspeelplaats aan de Ary van der Spuyweg geopperd. Ook heeft de bewonersorganisatie genoemd dat de industriële vormgeving van

het ontwerp, niet goed past bij de uitstraling van het Nassauplein, onderdeel van rijks beschermd stadsgezicht 'Archipelbuurt en Willemspark II'. De Gemeente heeft de kritiek ongegrond verklaard.

Of en wanneer de ijs-kiosk er daadwerkelijk gaat komen is op dit moment nog niet bekend. Evenmin is duidelijk hoe de bouw van een kiosk zich verhoudt tot plannen om de uiteinden van het Nassauplein te vergroenen.

To our non-Dutch-speaking neighbours

Highlights of the neighbourhood association meeting of February 1st, 2022

Wouter Buwalda has become the new chair. There is a vacancy for secretary. The board had a neighborhood tour with alderman Arjen Kapteijns, responsible for Archipel&Willemspark : points of concern raised were the filthiness around the containers at Nassauplein, the problems around planned and existing stalls at Nassauplein, and the lack of bicycle parking space in the district. City Hall plans underground recycling containers at Riouwstraat (corner Borneostraat) and Alexanderplein. Residents of Riouwstraat have appealed to the Council of State. The district association is in favour of underground containers, doesn't take sides on this matter as any chosen location has pros and cons. The city has started maintenance of the Scheveningse Bosjes Park, leading to more open space and increased biodiversity. A new automated external defibrillator (AED) is placed between the apartment buildings at Riouwstraat/Borneostraat. City

Hall plans to create a rapid bicycle route – leading through Nassauplein and Bankastraat – have been delayed due to lack of staff at city hall. The city will measure parking pressure in the neighborhood. Pressure is high as visitors to the city center park their cars in the neighborhood because of lower fares. Resident have objected to the removal of the tramway-stop at Arie van der Spuyweg. The city council is looking into the matter. In 2024 Police HQ at Burg. Patijnlaan will be moved to the Binckhorst area. The district association is involved in elaborating new plans for the current location. City Hall plans to allocate the site to international organizations, but no progress can be reported. The city council added limited residential functions to the plan. After 20 years Cristo Padmos left as editor of the neighborhood newsletter and received an honorary award. Neighborhood newsletter, website and newspaper will be more integrated.

Buurt in beweging

D66 de grootste

Bij de gemeenteraadsverkiezingen op 16 maart is D66 zowel in Archipel als Willemspark als grootste partij uit de stembus gekomen. In 2018 was dat in beide wijkdelen de VVD.

Onderstaand de uitslagen in percentages, met in de laatste kolom de percentages van vier jaar geleden. We beperken de uitslag voor wat betreft onze wijk tot de bovenste tien partijen. PVV en 50+ zijn in onze wijk uit de top 10 verdwenen. Voorts is de totaaluitslag van Den Haag opgenomen, voor zover het tot zetels in de gemeenteraad leidt. Het aantal partijen in de Raad is van 16 naar 13 gezakt, waarvan 5 partijen met één zetel.

Het opkomstpercentage in de Archipel was met 53,5% laag (2018: 64,7%), in Willemspark lag het percentage met 81,5% juist erg hoog (in 2018 : 49,1%). In Willemspark was op 14 en 15 maart voor vroege stemmers het stembureau in Sofiahof geopend wat het hoge opkomstpercentage in Willemspark en het lage opkomstpercentage in de Archipel mede kan verklaren. De opkomst in Den Haag als geheel bedroeg niet meer dan 43% (in 2018: 48%).

Archipel

	2018	2022
1 D66	25,2%	18,8%
2 VVD	21,5%	25,1%
3 PvdD	10,3%	7,7%
4 GdM	9,3%	6,7%
5 GL	7,8%	11,4%
6 CDA	6,7%	5,0%
7 PvdA	6,4%	5,9%
8 FvD	2,9%	—
9 SP	2,5%	1,7%
10 HSP	2,0%	9,0%

Willemspark

	2018	2022
1 D66	25,9%	18,3%
2 VVD	20,8%	28,1%
3 GL	11,7%	10,9%
4 PvdD	9,7%	7,2%
5 GdM	8,9%	7,1%
6 PvdA	5,7%	5,2%
7 CDA	4,8%	5,1%
8 HSP	3,1%	9,1%
9 CUSGP	2,3%	1,9%
10 SP	1,8%	1,4%

Den Haag totaal

	Zetels	
1 GdM	17,0%	9
2 D66	15,3%	8
3 VVD	13,3%	7
4 GL	10,0%	5
5 PvdD	6,8%	3
6 PvdA	6,4%	3
7 CDA	6,3%	3
8 Denk	5,6%	2
9 HSP	3,5%	1
10 SP	2,9%	1
11 PVV	2,9%	1
12 CUSGP	2,7%	1
13 FVD	2,1%	1

PARKSTAETE
SCHILDERWERKEN

www.parkstaeteschilderwerken.nl

De Vries Robbé
makaars in ontroerend goed

Aandacht, tijd en service

Javastraat 47 | 2585 AE Den Haag | 070 - 365 88 44 | info@vriesrobbe.nl | www.vriesrobbe.nl

Koop
Verkoop
Huur
Verhuur
Taxaties

NVM funda

Alexandria
GARANTIE AANNEMERS
EST. 1920

102 Jaar

Aanbouw
Verbouw
Restauratie
Renovatie
Onderhoud
Schilderwerk

www.alexandriabv.nl

Celeste
HAUTE PARFUMS

Acqua di Parma
Annick Goutail
Caudalie
Cire Trudon
Creed
Diptyque
Geo F. Trumper
Leonor Greyl
Lorenzo Villoresi
Mason Pearson
Molton Brown
Parfums D'Orsay
Penhaligon's
Serge Lutens

FREDERIKSTRAAT 963 • T 070 3461487
WWW.CELESTE-PARFUMS.NL
24/7 online

DROST JUTEN
NOTARISSSEN

Jouw notariskantoor in Den Haag

Op afspraak ook 's avonds geopend

Drost Juten Notarissen • Nassauplein 36 • 2585 ED Den Haag
Telefoon (070) 342 51 00 • E-mail info@drostjuten.nl • drostjuten.nl

Martin Willems | Hair Art

Bankastraat 103 A
2585 EJ Den Haag
ttn+txt 070 35 44 812

BlueBlood

BlueBlood is the place to explore a new world of exciting food and drinks.

It's an environment where people can come together to connect over stunning dishes, amazing drinks and a place to share real experiences.

Your table is waiting for you!

EXPLORE | CONNECT | DISCOVER

Thuiszorg die bij ú past

De 4 zekerheden van Evita Zorg

- 1 altijd en direct inzetbaar
- 2 alle zorg en ondersteuning thuis
- 3 vaste zorgverlener die bij ú past
- 4 volgens afspraak op afgesproken tijd

Evita abonnement afsluiten?
Laat ons u informeren!

Ook voor de dagbesteding bent u van harte welkom in Evita Lokaal

t 070-3141600
info@evitazorg.nl
www.evitazorg.nl

De Haagse Boekery

Literatuur ~ Kinderboeken
Antroposofie ~ Filosofie
en heel veel kunstkaarten.

English books – Deutsche Bücher
Commande de livres français

Frederikstraat 24 • 2514 LK Den Haag
(070) 346 48 00 • info@haagseboekery.nl
www.haagseboekery.nl

Gransjean
WINKEN EN DELICATESSEN

Steeds voor u op zoek naar bijzondere lekkernijen!

Bankastraat 12 • Den Haag
www.gransjean.nl

De Tegelkunst

Verkoop en uitvoering vakmanschap voor restauratie, reparatie en onderhoudsadvies op maat

Javastraat 106
2585 AV Den Haag
070-3630112 of 065 1303770
Email: info@detegelkunst.nl
Voor openingstijden zie: www.detegelkunst.nl

VREEMDE VOGELS IN DE ARCHIPEL

Couperus tussen twee nichten

— Sophialaan 12

Aan de gevel van Sophialaan 12 prijkt sinds vorig jaar een bordje dat herinnert aan het aldaar op 9 september 1891 gehouden huwelijksfeest van schrijver Louis Couperus en zijn nichtje Elisabeth Baud. De monumentale villa bood destijds onderdak aan de jonge, frêle Elisabeth, die met haar moeder Jeanne, net weduwe geworden, plus broer en zusje vanuit Indië berooid was teruggeëerd naar Den Haag. In Deli hadden ze gewoond in een houten huis op palen in een oerwoud waar tijgers rondliepen. Nu namen ze, begin jaren tachtig, hun intrek bij de deftige grootouders – Guillaume L. Baud, oud-minister van Koloniën, en Wilhelmina Couperus, tante van Louis Couperus – die vorstelijk resideerden aan de Sophialaan 12.

Het was voor Elisabeth moeilijk wennen aan de 'Hollandse netterigheid' en aan haar strenge grootvader, zeker toen haar moeder met haar jongste dochter terugkeerde naar Indië. Gelukkig bleef haar broertje Willy bij haar en woonde ook het jongste zusje van haar vader, het nakomertje Guillemine Louise (Minta) Baud, nog thuis. Als tante en nicht scheidden Mintta (1862–1949) en Elisabeth (1867–1960) maar een paar jaar. Ze trokken veel met elkaar op, hadden beiden interesse in literatuur en toneelspele, en leken wel zussen. Samen met neef Louis Couperus (1863–1923), die op een steenworp afstand in de Archipelbuurt woonde, organiseerden ze *tableaux vivants* tussen de schuifdeuren van de villa. Aan Mintta en Elisabeth las Louis in het voorjaar van 1888 iedere middag om vier uur voor uit zijn roman in wording *Eline Vere*, onder de kastanjeboom in de riante achtertuin.

Nadat de oude heer Baud in januari 1891 overleed, maakte de familie plannen om naar een kleinere villa in Baarn te verhuizen. Alom werd verwacht dat Louis Couperus in het huwelijk zou treden met zijn nicht Mintta, die al tegen de dertig liep en dreigde over te schieten. Maar zijn keus viel op de andere nicht, Elisabeth, met wie hij het al als kind in Indië goed kon vinden. Die keus werd Louis en vooral Elisabeth nogal kwalijk genomen door de zussen van Mintta.

Het kersverse echtpaar betrok een villa in Hilversum, niet ver van Baarn, die Villa Mintta werd gedoopt. De verbintenis was een goede match. Elisabeth kopieerde de manuscripten van haar man, schreef

zelf ook verhalen en verdiende bij met het maken van belangrijke vertalingen. Samen woonden ze in Nice en Florence en trokken de wereld over, van Indië en Algerije tot Spanje en Japan. Na de dood van de grote schrijver is zij teruggekeerd naar Den Haag.

Het leven van Mintta verliep minder rooskleurig. In 1897, vijf jaar na haar verhuizing naar Villa Mon Repos in Baarn, werd zij opgenomen in Huize Duinkerken te Barneveld als psychiatrisch patiënt van Dr. Jan Versteeg. Wat Mintta precies mankeerde, weten we niet. Maar onlangs is een streepje nieuw licht geworpen op haar leven, in een schriftje met herinneringen van haar kindermisje Sophie Volkers-Van Everdingen (1846–1925). Aan Margreet Sondag-Volkers dank ik inzage in dit familiekleinood.

Sophie Volkers blijkt twee keer in dienst te zijn geweest bij de familie Baud. Eerst begin jaren zeventig, toen haar de zorg voor Mintta was toevertrouwd. In die tijd las zij Mintta kindergedichtjes voor uit een zelf samengesteld boekje, dat zij zorgvuldig bewaarde. Aan de dinertafel, zo ving zij tot haar verontwaardiging op, werd wel gezegd: 'Eet, kinderen, eet. 't Is sunde dat de boeien (bedienden) het krijgen.'

In 1874 trouwde Sophie en stopte met werken. Zij kreeg een zoon, maar verloor al na een jaar haar echtgenoot en trok toen met het kind in bij haar vader. Met Mintta bleef zij contact onderhouden, een aantal kaarten van Mintta zijn in het schriftje geplakt en wat opvalt is hun vriendelijke, familiale toon. Mintta leeft uitgebreid mee met de schoolprestaties van de zoon van Sophie. Eind jaren tachtig kwam Sophie terug bij de familie Baud, waar zij ook Elisabeth en Louis meemaakte. Toen het een keer stortregende, zei Couperus: 'Sophie, het is weer om er geen hond op uit te sturen, breng eens even deze brief op de post.' Zij heeft dat toen geweigerd, zoals ze later trots aan haar kleinzoon vertelde.

Toen Mintta met haar moeder neerstreek in Baarn, is Sophie met haar meegegaan, nu meer als gezelschapsdame. In *De boeken der kleine zielen* laat Couperus de geesteszieke Ernst van Lowe verblijven in een kliniek als die van Mintta. In zijn uitvoerige, empathische beschrijving van diens 'zenuwziekte' laat Couperus zien hoe veel mededogen hij en Elisabeth met het lot van Mintta gehad moeten hebben. De dagen van de Sophialaan 12 waren alleen nog een herinnering.

José Buschman

Even verdergelopen, met het Vredespaleis als oriëntatiepunt. Hoewel het buiten de wijk ligt. Je blik wordt er automatisch heengetrokken. Maar die wordt meteen weer afgeleid door het monument voor de gevallen uit de Tweede Wereldoorlog. Ontworpen door wijlen Appie Driels en gebouwd in 1992. Driels ontwierp diverse oorlogsmonumenten in verschillende stijlen. Die is in dit geval aansluitend aan die van de NIBC-bank. Bruut en ongenaakbaar, niet over het hoofd te zien.

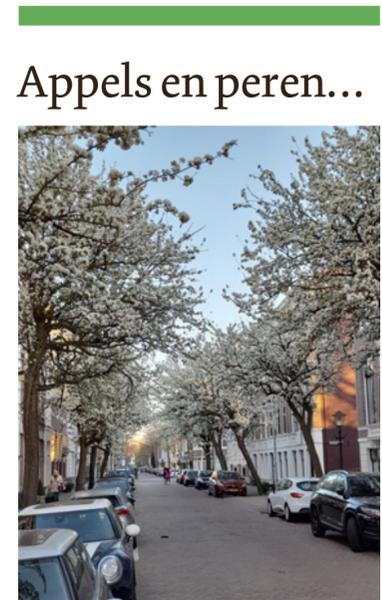
Het bezoekerscentrum van het Vredespaleis is het tegenovergestelde. Onnadrukkelijk en vriendelijk. Maar ook eigenzinnig. Ontworpen door Michael Wilford, die ook de uitbreiding van 2007 tekende. Dan weer een onduidelijk stukje Scheveningse weg tot de Zeestraat.

Het appartementengebouw van de architect A.H. Wegerif vind ik een van de mooiste flats van Den Haag. En het is er waarschijnlijk ook prettig wonen. Na een ministerie geherbergt te hebben, is het al jaren weer bewoond. Het hotelterras even verder vind ik een van de prettigste van onze wijk. Verderop een verzameling gebouwen die een verzekeerd heeft samengevoegd en uitgewoond. Ze worden nu 'her-ontwikkeld'.

Het Panorama Mesdag is zo'n onopvallend gebouw, dat je aan de buitenkant niet kan zien wat voor rijkdom het herbergt. Nog een geheim: achter de rij huizen aan de overkant ligt een privétuin ter grootte van een stadspark. De eigenaar is bewoner van een van deze panden.

Dan nog een Hilton vestiging en het oude PTT-gebouw; nieuwe en oude deftigheid tegenover elkaar bijten mekaar niet. De Zeestraat is echt zo'n weg die een grens vormt. Zijn beide zijden hebben een verschillende sfeer. Maar onze krant wordt aan beide kanten bezorgd.

JW

Appels en peren... Nu de sierkersen en magnolia's zijn uitgebloeid, kunnen we ons verheugen op de minstens zo uitbundige bloei van appel- en perenbomen. Een bloeiende appel of peer biedt een sprookjesachtige aanblik: de nog kale takken getooid met wolken van witte, soms roze bloemen.

Je kunt appels niet met peren vergelijken, luidt het gezegde. De twee soorten hebben echter veel gemeen, en een vergelijking is juist daarom interessant. De geslachten *Malus* (appel) en *Pyrus* (peer) behoren beide tot de rozenfamilie, net als onder andere de vele sierkersen (*Prunus*). De cultuurvariaties die de grote eetbare vruchten voortbrengen, stammen zeer waarschijnlijk af van wilde soorten uit Azië. Vermoedelijk hebben de Romeinen de appel- en perenteelt naar de Lage Landen gebracht. Zij waren al bekend met het vermeerderen door stekken en enten.

De wilde appel (*Malus sylvestris*) is zo goed als zeker inheems in onze streken. De oudste vondsten van appelresten in Nederland dateren van 8000 voor onze jaartelling. Over het van nature voorkomen van de wilde peer (*Pyrus communis*) bestaat meer onzekerheid. In een grafveld bij Ypenburg zijn perenresten gevonden van 3800 tot 3000 voor Christus. Vandaag de dag zijn zowel wilde appels als peren een zeldzaamheid in onze natuur: van de wilde peer resteren slechts 30 exemplaren, van de wilde appel niet meer dan 250. Deze zijn vooral in het oosten van het land aan te treffen. Ziet u in het bos een appel of peer, dan betreft het meestal een verwilderde cultivar, niet zelden opgekomen uit weggegooide klokhuizen. De vruchten van de wilde soorten zijn slechts enkele centimeters groot. Wilde peren hebben niet de typische peervorm. Ze zijn min of meer druppelvormig. De vruchten zijn bovendien lang niet zo smakelijk als de gecultiveerde rassen.

Onze wijk is niet rijkelijk bedeed met bloesembomen. Her en der staan wat kersen, vooral in particuliere tuinen. In de Balistraat tussen de Laan Copes van Cattenburch en de Sumatrastraat en in de Frederikstraat zijn sierperen aangeplant, de *Pyrus calleryana* 'Chanticleer'. Deze cultivar kan goed tegen luchtvervuiling en neemt genoegen met arme grond. De bloemen zijn zeer in trek bij insecten. Vruchten draagt hij zelden of nooit. In de herfst verkleuren de bladeren naar fraaie tinten geel, oranje en rood. In de Billitonstraat staan exemplaren van cultivar *Malus toringo*, een sierappel. Deze variëteit is met zijn wat afwijkende vorm een elegante verschijning. Begin mei onthullen de eerst roze gekleurde bloemen, die al snel wit verkleuren. Bijen zijn dol op deze bloemen. Daarnaast is de boom een waardplant voor vlinders. Fruitbomen zijn tot slot buitengewoon geschikt voor kleinere tuinen. Overweegt u eens om een peer of appelboom te planten! Niet alleen u zult ervan genieten, ook de vele vogels en insecten.

 bomenstichtingdenhaag.nl Susana Overlack

De ateliers gaan weer open

Op zaterdag 8 en zondag 9 oktober wordt in onze wijk weer een Open Ateliers-route georganiseerd. De formule voor het fenomeen 'Open Ateliers' is simpel: kunstenaars woonachtig in onze wijk, stellen bovengenoemd weekeinde van 12.00 tot 17.00 uur hun atelier voor bezoekers en geïnteresseerde kopers open.

Behalve bij kunstenaars aan huis, wordt er ook werk tentoongesteld op centrale locaties zoals het Elisabeth Vreedeuis (Riouwstraat 1) en in de ontvangstruimte van de begraafplaats St. Petrus Banden. De vorige keer dat er door onze wijk een kunststroute liep, was in het najaar van 2020. Toen zaten we midden in coronatijd. Ondanks de beperkingen was dat toch een heel succesvolle editie.

Om deze boeiende culturele activiteit wederom in onze wijk te realiseren, staan Patricia Maitland en Jan Deknatel in de startblokken. Patricia, zelf een verdienstelijk schilder, doet de organisatie van Open Ateliers nu voor de derde keer. Jan Deknatel werkt voor de tweede keer mee. Hij is onder meer bezig om de website vorm te geven.

In onze wijk mogen we trots zijn op het niveau van de kunstenaars en hun kunstwerken. Interessant is ook de geweldige variëteit in kunstvormen: van portrettisten tot naaldkunstenaars en van fijnschilders tot pottenbakkers.

Op de website openateliersarchipel.nl kunt u nu al werk van de deelnemende kunstenaars bekijken en eventueel uw route plannen. In het september/oktober nummer van de wijkkrant, die verschijnt op 22 september, treft u net als in 2020 een los katern aan, waar alle kunstenaars zich voorstellen met een afbeelding van één van hun kunstwerken. Daarnaast vindt u een plattegrond van onze wijk met alle adressen van de deelnemende kunstenaars.

Wilt u als kunstenaar deelnemen?
Patricia Maitland, info@openateliersarchipel.nl
Of bel voor informatie 06 28 77 53 36.

openateliersarchipel.nl

Jan Deknatel & Patricia Maitland

Willemspark BIZ

Onlangs is de winkeliersvereniging Frederikstraat getransformeerd in een BIZ, een bedrijven-investeringszone. In zo'n BIZ investeren alle winkeliers in de kwaliteit en aantrekkelijkheid van het gebied.

De winkeliers maken samen, en in samenwerking met de gemeente, een plan over bijvoorbeeld het organiseren van evenementen, feestverlichting, het aanbrengen van meer groen, of extra zorg voor schoonmaak en veiligheid. Een BIZ is minder vrijblijvend dan de vroegere winkeliersvereniging en het budget maakt meer mogelijk. Robert Koetsier, mede-eigenaar van koffiespecialzaak Espressissimo, is een van de drijvende krachten achter de nieuwe Willemspark-BIZ. We spraken met hem.

Wat zijn jullie plannen? 'We willen de Frederikstraat levendiger en aantrekkelijker maken. Niet alleen voor wijkbewoners, maar ook voor mensen van buiten. Binnenkort hebben we een 'straatschouw' met de gemeente waar we bespreken welke mogelijkheden er allemaal zijn en wat wel en niet mag. Daarvoor hebben we input van onze leden gehad. We denken bijvoorbeeld aan periodieke kleinschalige, kwalitatief verzorgde straatfestivalletjes, met livemuziek, terrasjes, kunst, mode, design, zonder dat het de vorm van een braderie krijgt. Dat doen we in samenwerking met de horeca in de Mallemolen. Het plan is om dat dit jaar, post-corona, in elk geval al één keer te organiseren. We denken ook aan een kunststroute waarbij winkeliers op gezette tijden hun etalages beschikbaar stellen aan kunstenaars uit de wijk.'

Doen alle winkeliers mee? 'De BIZ is opgericht na een stemming onder alle winkeliers en allen dragen verplicht bij aan de BIZ. Natuurlijk zijn sommigen actiever dan anderen, maar als het eenmaal succes heeft,

de aantrekkingskracht van de straat versterkt en ook nog de omzet verhoogt, dan neemt de betrokkenheid vanzelf toe. Een groot voordeel van de Frederikstraat is dat het individuele winkeleigenaren zijn, dat versterkt de verbondenheid. Die is minder aanwezig als het om een straat met veel winkelletens gaat.'

Hoe zit het met de andere winkelstraten in de buurt, zoals de Bankastraat? 'Ik heb zelf wel de wens dat we in de toekomst iets à la het Zeeheldenfestival kunnen organiseren, in samenwerking met Denneweg, Javastraat en Bankastraat, misschien met gebruikmaking van de ruimte die het Nassaplein biedt.'

Gaan jullie buiten publieksactiviteiten nog andere dingen doen? 'Dat zijn we nog aan het plannen, in nauwe overleg met alle winkeliers. En met de mensen die boven de winkels wonen om te weten wat zij wel of niet willen. Natuurlijk blijft de jaarlijkse kerstverlichting. Maar we letten bijvoorbeeld ook scherp op het minimaal houden van leegstand in de straat. En binnenkort verschijnt er een gratis boekje, ook in digitale vorm, met foto's en informatie over alle winkels in de straat.'

Het klinkt allemaal veelbelovend en het kan de samenhang binnen de wijk versterken. We wensen Rob en de zijnen succes met dit mooie initiatief. Het zou mooi zijn als ook de ongeveer 30 winkeliers in de Bankastraat, al dan niet in de vorm van een BIZ, over de streep getrokken kunnen worden om gezamenlijk activiteiten te ondernemen.

- advertentie -

Hekking NVM Brokerage,

The Hague real estate agent

in the heart of the Archipel!

Our services

- Selling
- Rental
- Purchase
- Appraisals
- Free valuation

Contact

Bankastraat 66
2585 EP The Hague
+31 (0)70 - 404 98 98
info@heking.nl

www.heking.nl

IN MEMORIAM

Rob Douw

Onlangs overleed op 81-jarige leeftijd onze buurgenoot Rob Douw, de laatste decennia vooral bekend als portret- en architectuurschilder. Veel wijkgenoten kenden zijn schilderijen die achter de ramen van zijn kleine parterre in de Borneo-straat hingen. In menig Archipel&Willemspark-huis is werk van hem te vinden en Rob exposeerde meerdere malen in het Klokhuis.

Bij velen was enigszins in de vergetelheid geraakt dat Rob eind jaren zestig kernlid was van de bekende Haagse 'progressive rock' band Supersister. Rob zong, speelde trompet en, jawel, speelgoed. Hij was degene die de band een tijdlang de, zoals dat toen heette, psychedelische richting opstuwde. Enigszins à la Frank Zappa of de Soft Machine. De door hem bedachte 'Sweet OK Supersister giga-fantastische space-out happening' werd weliswaar geen werkelijk-

heid, maar leidde wel tot de naam van de band. Supersister frontman Robert Jan Stips herdacht Rob Douw op Facebook met o.a. het onvolprezen door Rob geschreven lied (2x3=) 6 blauwe dwergen.

Zes blauwe dwergen heel diep in de bergen die groeven gemeen naar een winterpeen terwijl zij zo wroetten met kloetende voeten begon het weerlichten met bliksemschichten bliksemschichten, bliksemschichten met striemende vlagen deed regen hen plagen maar sterk was 't begeren dat niets deed hen keren de kuil werd zo diep dat er water in liep en zij tussen stronken al huilend verdronken. JA!

Dat waren nog eens songteksten! De wijk heeft een bijzonder iemand verloren.

Het verhaal van Olena*

Met wijd open ogen kijkt ze me aan. Ze oogt gestrest. Geblondeerd haar, een opgemaakt gezicht, zorgvuldig gekleed. Olena is eind maart met twee jonge kinderen en haar moeder uit het rayon Kryvyi Rih in centraal Oekraïne gevlucht. Na drie weken trekken en in opvangkampen in Lviv, Budapest en Wenen gezeten te hebben, konden ze verder met de bus.

* De naam Olena is gefingeerd

De ambassade van Oekraïne op de Zeestraat

De reis ging met de trein via Lviv naar Wenen, en toen verder met de bus. Op het busstation in Wenen riep iemand: 'Er is hier nog plaats voor vier', en zij stapten op goed geluk in. Vijftien uur later stonden ze bij de opvang in de RAI. Geen idee waar ze waren. Het bleek Amsterdam te zijn.

Via Host4Ukraine.com kwam Olena in contact met een gastgezin uit onze buurt. Met twee jonge kinderen zocht het gastgezin naar een moeder met twee kinderen rond dezelfde leeftijd en met enige kennis van een Westerse taal. Met elkaar kunnen communiceren was een eis. Olena is lerares Engels, dus na uitwisseling van tekst, foto's en telefoonnummer was de match snel gemaakt.

Het gastgezin heeft zich vanaf het begin van de oorlog voorgenomen om iets te doen en ze zijn er volledig voor gegaan. Zij hebben het viertal op eigen kosten naar een hotel in Amsterdam laten brengen waar zij konden bijkomen van dagen reizen in grote onzekerheid. De volgende ochtend hebben ze het gezin hiernaartoe gebracht. Tot nu toe koken zij voor acht in plaats van vier.

En nu begint Olena langzaam te beseffen dat ze hier nog wel even zullen blijven. Ze wil aan het werk. Als lerares bijvoorbeeld. Engelse les geven aan gevluchte Oekraïense kinderen. Behalve de voortdurende zorg om het thuisfront, zijn haar kinderen haar grootste zorg. Maar ook haar moeder. Die spreekt alleen Oekraïens en Russisch en moest haar eigen oude

vader, haar man en haar broer achterlaten. Haar man en broer om te vechten. Al geruime tijd krijgen Olena en haar moeder geen contact meer. En moeder lijdt zichtbaar onder alle onzekerheid.

Wat de zorg om de kinderen betreft: die maken snel vriendjes. Met de kinderen van het gastgezin, met de kinderen van de overburen, die ook een gevlucht gezin uit Oekraïne in huis hebben opgenomen, en met de kinderen van weer een ander gezin uit de buurt waar ze speelgoed zijn gaan uitzoeken. De straatapp draait op volle toeren! En de speeltuin in de Schevingse Bosjes aan de Arie van der Spuyweg hebben zij ook al ontdekt. Het is een fijne ontmoetingsplek geworden voor andere gevluchte Oekraïners met jonge kinderen.

Maar de kinderen willen naar school. Zij missen het dagelijkse ritme van het schoolgaande leven. Wel is er een Oekraïense zaterdagschool in Voorburg, maar daar blijkt meer gespeeld dan geleerd te worden. Het liefst zouden de kinderen naar school fietsen, net als alle andere kinderen die zij iedere ochtend door de buurt naar school zien gaan. Om de tijd te overbruggen waarop ze weer terug kunnen naar huis, hopen ze dat dat binnenkort werkelijkheid wordt. Zo worden wij in onze buurt ook deelgenoot van de oorlog in Oekraïne.

Kaarina Zimmer

De redactie wil graag weten wat er aan initiatieven wordt ontwikkeld. Hou ons op de hoogte door te mailen naar: wijkkrant@archipelwillemspark.nl

Corona Bevrijdingsdag?

Van een aantal ondernemingen weten we allemaal dat twee jaar corona er ernstig in heeft gehakt. Wat je bijvoorbeeld meteen te binnen schiet, is de culturele sector, de horeca en de reisbranche. Maar het schokeffect is ook terecht gekomen op een plek waar je niet meteen aan denkt.

Bij het afleveren van twee stropdassen en een jasje bij Stomerij Java in de Javastraat, vertelt de eigenaresse hoe moeilijk het de afgelopen twee jaar voor haar bedrijf is geweest. Om te beginnen een flink aantal maanden totale lockdown en toen er mondjesmaat weer het een en ander openging, kwam dat háár nauwelijks ten goede. Doordat iedereen noodgedwongen vanuit huis werkte, kon je volstaan met een t-shirt en een joggingbroek. Overhemden, jasjes en jurkjes hingen onaangeroerd in de kast. Er waren geen feesten en partijen. Mensen gingen niet uit eten, dus geen vet-of wijnvlekken op de zijden blouse.

De eigenaresse vertelt dat het stomen van kleding heel langzaam weer op gang komt. Corona Bevrijdingsdag? Het kale leven dat we leidden, is voor velen nog niet over. Het herstel is nog maar net begonnen.

Gemeente Den Haag Concept-transitievisie warmte

De gemeente heeft de concept-transitievisie warmte (concept-tvw) gepubliceerd op 23 februari. Inwoners en andere betrokkenen kunnen hierop reageren d.m.v. een inspraakprocedure.

Dit document beschrijft hoe de gemeente zich voorstelt in de nabije toekomst over te kunnen stappen op schone energiebronnen voor de levering van warmte. Daarbij wordt bedoeld warmte die gebruikt wordt voor de verwarming van huizen en gebouwen, voor koken en voor douchen. De concept-tvw beschrijft per wijk wat de meest voor de hand liggende technieken zijn om op een duurzame manier aan de warmtevraag te voldoen.

De Concept-TVW en Archipel & Willemspark

2040 Archipel & Willemspark worden in de concept-tvw gekenmerkt als vooroorlogse buurten waar de huizen en gebouwen dicht op elkaar staan. De concept-tvw geeft aan dat het op dit moment nog niet goed te zeggen is wat op langere termijn (2040) voor Archipel & Willemspark de beste warmteopties zijn. Dat heeft niet alleen te maken met de diversiteit aan bebouwing in onze wijken qua ouderdom, grootte en energielabel, maar ook met toekomstige ontwikkelingen op het gebied van kosten en technieken en – niet in de laatste plaats – met beleidskeuzes die nog gemaakt moeten worden.

2030 Op korte termijn (2030) wordt in de concept-tvw voor Archipel & Willemspark de toepassing van de hybride warmtepomp voorgesteld. Dit als een tussenoplossing waarmee tijd gewonnen wordt om goede afwegingen en verstandige definitieve keuzes te kunnen maken.

Een hybride warmtepomp is een warmtepomp die samenwerkt met een gasketel zoals we die nu kennen en gebruiken. Een warmtepomp kan alleen warmte met een relatief lage temperatuur opwekken. Daarom is de inzet van de gasketel nog nodig op de koudste dagen van het jaar en voor de verwarming van warm tapwater. Alle overige dagen van het jaar levert de warmtepomp de benodigde warmte met behulp van warmte die de pomp uit de ventilatie- of buitenlucht

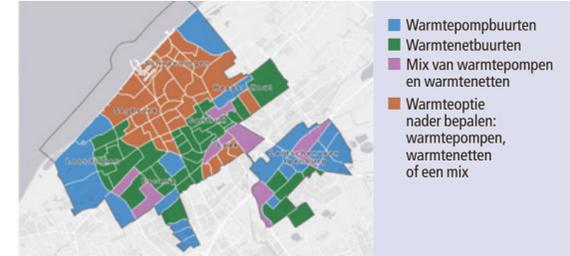
haalt. Het mag duidelijk zijn dat naarmate een gebouw beter geïsoleerd is, de bijdrage van de warmtepomp aan de levering van warmte (en daarmee ook het rendement van de warmtepomp) groter is.

Om de bewoners van de conceptvisie op de hoogte te stellen, heeft de gemeente informatiebijeenkomsten georganiseerd. Die vonden plaats in maart en april. De inspraakperiode eindigt op 23 mei.

Schone warmteopties in 2030

Schone warmteopties in 2040

Ingezonden stuk van Jelle de Boer, namens onze wijk lid van de werkgroep 'Warmtetransitie: Financiën en Techniek'. De werkgroep is onderdeel van het energietransitie samenwerkingsverband van de volgende vier wijken: Duttendel-Wittebrug, Van Stolkpark, Buurtschap 2005 en Archipel & Willemspark.

Voor meer informatie gaat u naar <https://duurzamestad.denhaag.nl/nieuws/den-haag-op-schone-energie>

Een thuis vind je samen met Estata.

Met onze persoonlijke aandacht, ons unieke netwerk en brede aanbod zorgen wij ervoor dat jij krijgt waar je echt blij van wordt!
www.estate.nl

☎ 070 350 70 50 ✉ info@estate.nl

ESTATA
MAKELAARS O.G.

Marjolaine Strumpher
NVM register
makelaar taxateur

Margot Koesen
NVM register
makelaar taxateur

AANKOOP | VERKOOP | AANHUUR | VERHUUR | BEHEER | TAXATIES |

van Laar
verhandel

Bankastraat 83
2585 EH Den Haag
070 350 34 86

www.verhandelvanlaar.nl

ARCHIPEL
ZONWERING & ROLLUIKEN

Binnen & buitenzonwering van kwaliteit

info@archipelzonwering.nl - www.archipelzonwering.nl - 070-3461770

VAN DE VELDE NOTARIAAT
'S - GRAVENHAGE

Burgemeester Kolfshotenweg 63 | 2585 DZ 's-Gravenhage
telefoon 070 346 95 02 www.vandeveldenotariaat.nl

MEIJER
FINANCE

Marius Meijer AA/RB

Javastraat 14
2585 AN 's-Gravenhage
Tel.: 070 - 360.02.32
www.meijerfinance.nl

Meer belevenissen van de personages uit de strip "Te kijk in de wijk" in deze wijkkrant vindt u in:
Jij vindt ook niks leuk!
93 vrolijke strips om u door de alledaagse treurnis van het leven heen te slepen.

Een joslamcomics-productie, nu verkrijgbaar bij:
www.boekenbestellen.nl
onder vermelding van ISBN 978-94-6345-332-5

J.J. STROÏNK
SINDE 1979
TANDPROTHETICUS

- Gespecialiseerd in volledige en frame gebitsprothesen ook op implantaten
- 30 Jaar lange ervaring en persoonlijk advies
- Vergoeding vanuit de basisverzekering tevens bij bezoek aan huis
- Voor spoedreparaties en pasvormcorrecties kunt u ook bij ons terecht volgens afspraak
- Onze praktijk is rolstoeltoegankelijk

Riouwstraat 17, 2585 GP Den Haag (070) 35 00 482
Website: www.praktijkstroink.nl

Ken Kyusho Jutsu, One Second Fight.

Zelfverdedigingscursus Dames

Zelfverdedigingslessen Heren:
zaterdag 10.45 - 11.45

Haagsche fitness en Kyusho Vereniging
Instructeur Ruud van Triet, 6to dan Ken Kyusho Jutsu, 5to dan Taekwon-do

Locatie:
Klokhuys, Celebesstraat 4, den Haag
Contact:
Tel: 06-57077313
E-mail: hfkv070@hotmail.com

ANNETTE POLDERMAN
LIJSTEN / ENCADREMENTEN

TUINAANLEG EN ONDERHOUD
HOVENIERSBEDRIJF
"DE CONIFEER"
Ook voor uw sierbestrating, kleine sloopwerkzaamheden, balkon, snoeien en roeien van bomen.

R.G. v. Straaten
Borneostraat 54
2585 TW Den Haag

Mobiel: 06-53780411
Mail: info@deconifeer.nl

BANKA STRAAT 83
2585 EH DEN HAAG
TELEFOON: 070 - 355 62 25

APOTHEEK NAUTA

• Bankastraat 60, 2585 EP Den Haag
Telefoon (070) 354 00 70
• Javastraat 5
Telefoon (070) 365 60 62

Geopend maandag t/m vrijdag van 8.30-17.30 uur. Op zaterdag van 11.00-15.00 uur alleen Bankastraat.

Ook voor bezorging aan huis of op het werk (op het voor u gewenste tijdstip en kosteloos)

CHR. TH. JEEHE

STEENHOUWERIJ
NATUURSTEENHANDEL

Gevelbekleding - Schouwbekleding
Dorpels en Nuten - Trapbekleding
Vloeren - Vensterplaten
Grafmonumenten

Sumatrastraat 30 Tel. (070) 350 44 80
2585 CS Den Haag info@jeehe.nl

Fysiotherapie
Manuele therapie
Psychosomatische fysiotherapie
Medische Fitness
Consulten
Advies/begeleiding

Archipel
Fysiotherapie & Manuele therapie

Sumatrastraat 205
2585 CP Den Haag
070 - 3503990
Locatie "De Bataaf"
Ver Huëllweg 2
2585 JC Den Haag
070 - 3506944

www.archipelfysiotherapie.nl

Het Damesleesmuseum

Het Damesleesmuseum op Nassauplein 15 is een van de grootste particuliere bibliotheken van Nederland. In 1893 startten 12 vrouwen een leesgenootschap en al een jaar later bleek de belangstelling daarvoor zo groot, dat men ertoe kon overgaan een bibliotheek op te richten die de naam 'Het Damesleesmuseum' kreeg.

Dat is nu een hele bijzondere naam, maar in die tijd stond het begrip 'leesmuseum' bekend als omschrijving voor een bibliotheek. Een ruimte boven een winkel op het Noordeinde was de eerste locatie en via enkele omzwervingen is de bibliotheek sinds 1950 gehuisvest op het Nassauplein. Momenteel heeft het Damesleesmuseum circa 500 leden. Sinds 1974 zijn ook mannen lid van de bibliotheek. Ik sprak Petra Kolijn, secretaris van het bestuur en coördinator van de vrijwilligers. Zij is al 20 jaar betrokken bij de bibliotheek.

'Het Damesleesmuseum biedt haar leden een grote collectie boeken in het Nederlands, Engels, Frans en Duits. De collectie wordt iedere maand uitgebreid met een selectie van nieuwe verschenen titels. We krijgen de boeken via een drietal boekhandels in Den Haag. Daar in principe boeken niet worden weggegaan, beschikt de bibliotheek nu over ongeveer 13.000 Nederlandse, 12.000 Engelse, 5500 Franse en 3000 Duitse titels die teruggaan tot het oprichtingsjaar 1894.'

'Het leesmuseum draait volledig op vrijwilligers en ontvangt geen subsidies. Op dit moment zijn ongeveer 90 vrijwilligers actief: bij de uitleen, maar ook bijvoorbeeld om de boeken te nummeren, te kaften en te repareren. Elke drie maanden wordt een Aanra-derstafel met boeken gepresenteerd over een bepaald onderwerp. De Commissie Lezingen organiseert elke maand een lezing of een literaire middag - die in deze Coronatijd via Zoom worden gehouden.'

'Elk lid kan voor een periode van 3 weken maximaal 4 boeken lenen en deze periode mag eenmaal worden verlengd. Het leesmu-seum is donderdagoch-tend open en vrijdag de zaterdag de hele dag. De vrijwilligers bij de uitleen beantwoorden graag eventuele vragen en er wordt koffie en thee geschonken. De bibliotheek beschikt ook over een leestafel met Nederlandse en buitenlandse tijdschriften.

Het leesmuseum draait volledig op vrijwilligers en ontvangt geen subsidies. Op dit moment zijn ongeveer 90 vrijwilligers actief: bij de uitleen, maar ook bijvoorbeeld om de boeken te nummeren, te kaften en te repareren. Elke drie maanden wordt een Aanra-derstafel met boeken gepresenteerd over een bepaald onderwerp. De Commissie Lezingen organiseert elke maand een lezing of een literaire middag - die in deze Coronatijd via Zoom worden gehouden.'

'Het programma van de lezingen vindt op de website: www.damesleesmuseum.nl. Op deze website vindt u veel informatie over onze bibliotheek: zo kunt u bij-

voorbeeld de catalogus inzien, de lijst met nieuw aan-geschafte boeken bekijken en de lezerservaringen van leden lezen. Er is een overzicht van bekoonde boeken, van de aanra-derstafel en er is aandacht voor overleden auteurs en hun werk. En natuurlijk kunt u daar ook alle informatie vinden over het lidmaatschap.'

'Bent u nieuwsgierig geworden naar deze bijzondere bibliotheek in uw wijk? Wij nodigen u graag uit eens langs te komen op Nassauplein 15: de openingstijden zijn donderdag van 10.00-13.00 uur, vrijdag en zater-dag van 10.00-16.30 uur. De aanwezige vrijwilligers geven u graag een rondleiding en verdere informatie.'

www.damesleesmuseum.nl

Boek & natuur

Op zoek in de duinen...

In maart 2022 verscheen een boekje (47 pg's) geschreven door Monica Hoogduin onder de titel 'Duinbeestjes.' Het is een persoonlijk getint verslag van wat de auteur zoal aan beestjes op haar wandelin-gen en ontdekkingsochten in de duinstreek rondom

Den Haag tegenkomt. Het is verlichtigd met veel foto's van eigen hand. Het is niet bedoeld als weten-schappelijk boekje met veel gedetailleerde informa-tie, maar wel uitgebreid genoeg om je van zoveel informatie te voorzien, dat je de beestjes, mocht je ze zelf tegenkomen, kunt herkennen. Koop online een dagkaart bij Dunea voor de ongerepte kwetsbare ge-bieden met de prozaische namen Kijfhoek & Bierlap, stop het boekje in je rugzak en ga zelf op onderzoek uit. Ook geschikt voor kinderen die er met veel plezier in zullen bladeren. Duinbeestjes is een vervolg op het eerder verschenen 'Bloeiend Westduinpark' dat over bloemen en bloeiwijzen in dat duingebied gaat. Wie weet volgen er nog meer van deze leuke informatieve boekjes, want één ding is zeker: Monica Hoogduin is nog niet uitgewandeld!

 Beiden boekjes zijn te bestellen op www.bloeiendwestduinpark.com

De fietsenfluisteraar

Fietsenmaker is in onze wijk een uitstervend beroep. Terwijl de populariteit van de fiets toenam, daalde die voor het vak van reparateur. Er zijn in de wijk voor zover ik weet zes fietsenma-kers werkzaam geweest. Maar niet allen gelijktijdig.

In de Frederikstraat waren er twee. Cas-par knapte oude barrels op, te koop voor een klein prijsje. Je kon er ook fietsen kwijt, er werden geen vragen gesteld over de herkomst. In mijn herinnering was hij altijd in zijn werkplaats. Daar tegenover was er nog een reparateur. Hij stond vaak gekleed in grijze stofjas voor zijn winkel. Een lederen riem om zijn buik. Hij keek je altijd licht argwanend aan.

We hadden verder een zaak met een eigen merk 'Archipel' op de plek waar nu de Exotenhof zit. Op de hoek van de Billiton en de Borneostraat was Van Galen. Verder had je in de Celebesstraat op de hoek van de Bonistraat nog een reparateur. Hij bleek gok-verslaafd, dat merkte je aan zijn rekeningen. Ze vielen

altijd hoger uit dan je had verwacht. Toen hij ophiel zette een jongere man de zaak voort. Die vond, dat je voor het plakken van een band eerst een afspraak moest maken. De wachttijd kon zomaar oplopen tot een week. Hij was spoedig vertrokken.

Een winkel met werkplaats in de Suma-trastraat heeft lang bestaan, maar was plotseling opgedoekt. Wie daar zijn fiets nog had staan voor reparatie, moest veel moeite doen om die terug te krijgen.

Maar gelukkig is er in de Javastraat op no.116 bij de Mallemlen weer een reparateur. De Fietsen Fluisteraar. Open van woensdag tot en met zaterdag van 's morgens 11 (of iets later) tot zes uur. Op zaterdagmiddag tegen vieren houdt hij het meestal voor gezien. Elektrische fietsen repareert hij niet. Dat is hem te veel digitale rompslomp. Een ouder-wetse vakman.

In plaats van Fietsenfluisteraar zou hij zich ook 'Analoge Fietsenmaker' kunnen noemen.

JW

Er zijn veel oplossingen denkbaar om de straten weer meer aan het 'verkeren' terug te geven en als publieke ruimte leefbaarder en socialer te maken: 30 kilometer als maximumsnelheid, geen doorgaand verkeer anders dan voor openbaar vervoer en hulpdiensten, smallere autorijbanen ten gunste van fietsers en voetgangers, autovrije winkelstraten, meer deelauto's, kleinere auto's, beperking van parkeer-vergunningen.

Niets is simpel, velen zien hun auto als verlengde van de huiskamer, maar alles is mogelijk. Aanpassingen zijn, ook met de klimaatcrisis onder ons, onvermijde-lijk. Nadat decennialang voorrang is gegeven aan doorstroming van autoverkeer bestaat er een steeds sterker wordende wens naar een beter leefklimaat in de stad, met meer ruimte voor fietsers en wandelaars.

Een mooie opdracht voor de nieuwe Haagse Gemeenteraad. Maar ook iets om als wijk intensief naar te kijken. En laten we ons ook afvragen wat we individueel kunnen doen.

AH

Architectuur in de Archipel & Willemspark

De architect Ricardo Bofill overleed begin dit jaar in Barcelona op 82-jarige leeftijd. Na de Franco periode maakte hij naam met een architectuur die als Postmodernisme te boek zou staan, iets waar hij uiteindelijk zelf niet helemaal gelukkig mee was.

Ricardo Bofill De Monchyplein

De herwonnen vrijheid na de Franco-tijd zag hij vooral als een mogelijkheid nieuwe vormen te ontwikkelen met gebruikmaking van elementen uit de bouwgeschiedenis. Bofill liet onze buurt een markant bouwproject na. Gevolg van een ruil van het Plan Ellerman (uitbreiding van het stadhuis van Luthmann) met het plan voor een nieuw stadhuis aan het Spui. De Amerikaanse architect Richard Meier won daarvoor de competitie. Onderdeel van die ruil was dat het plan Bofill op het Burgemeester De Monchyplein kwam.

Dat nieuwe stadhuis kwam aan het Spui en na afbraak van het naoorlogse stadhuis van Luthmann, is het project Bofill gerealiseerd. Een en ander paste in de wens van de toenmalige wethouder Duivesteijn om beroemde architecten naar de hofstad te halen. Iets

waarmee het Nederlandse architectengilde verenigd in de Bond van Nederlandse Architecten (BNA) niet onverdeeld gelukkig was en dat ook liet horen. Gevolg is wel dat Den Haag twee bouwwerken van buitenlandse beroemdheden heeft en wel van Richard Meier en Ricardo Bofill!

Op dit moment speelt de uitbreiding en ombouw tot appartementen van een leegstaande kantoorruimte op het Monchyplein. Vooral de ophoging daarvan stuit op bezwaren. Deze kantoorruimte is later alsnog aan het plan Bofill toegevoegd. Vanuit de buurt is indertijd meegepraat met de architect om ervoor te waken dat de architectuur zou passen binnen het door de buurt ontwikkelde 'Harmoniemodel' voor de inpassing van nieuwbouw in de stijl van onze buurt. De vraag blijft in hoeverre die inpassing met het plan van Bofill ook is gelukt. Het Postmodernisme liet zo ook zijn sporen in onze stad na. Dat een markant bouwproject ontstond, is denk ik wel een gerechtvaardigde conclusie.

De ruil met het Spui zorgde in elk geval voor het creëren van bijzondere woningen in plaats van een omvangrijk stadskantoor, ook al kwam bij die woonfunctie ook kantoorfunctie.

Bofill begon zijn architectenbureau in een verbouwde oude cementfabriek in Barcelona, een aansprekend

'Bofill begon met experimenteren in vrijheid na de Franco tijd en ging geleidelijk steeds meer mee in de formele stijl waarin het Postmodernisme zich ontwikkelde'

Ricardo Bofill

project. Tevens een mooi voorbeeld van hergebruik en duurzaamheid avant la lettre. Bofills architectuur werd zeker in de beginperiode gezien als een teken van herwonnen vrijheid na Franco.

Voorgangers van het woningbouwproject en kantoorruimte op het Burgemeester de Monchyplein zijn onder andere een monumentaal plan in Montpellier en het project Abraxas in een voorstad van Parijs dat door Bernard Hulsman in NRC in januari van dit jaar als 'hard en ongenaakbaar' wordt gekenschetst.

Bofill begon met experimenteren in vrijheid na de Franco tijd en ging geleidelijk steeds meer mee in de formele stijl waarin het Postmodernisme zich ontwikkelde. Iets waarvan hij zich later liever distantiëerde.

De bebouwing op het Monchyplein is voor mij de meer nuchtere Nederlandse variant van Bofills formalisme dat nu eenmaal niet past bij de minder formele Nederlandse geest. Het blijft een bijzonder element in onze wijk.

Door Bart Brouwer

Graag leid ik u rond langs de in deze serie artikelen beschreven gebouwen in de Archipel&Willemspark. bartelebrouwer@gmail.com

Vertrouwd.
070 324 50 50 | info@nassauhuis.com

Looking to rethink your space?

cacao
interior architecture & design

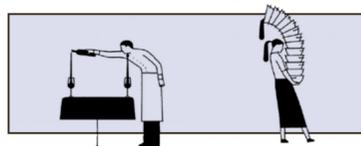
www.camillacasiccia.com
+31 6 10 81 92 40

Matzinger Eversdijk
Notarissen

Alexander Gogelweg 32
2517 JJ Den Haag

T (070) 35 88 000
F (070) 35 88 707

E notaris@matzingereversdijk.nl
I www.matzingereversdijk.nl

De kerk van de H. Jacobus de Meerdere aan de Parkstraat vormt samen met het Willibrordushuis in de Oude Molstraat en de Broeders van St. Jan een spiritueel centrum in het hart van Den Haag. De kerk staat aan de rand van onze wijk en Archipel&Willemspark behoort tot deze parochie Voor vieringen en activiteiten in de week kijkt u op www.rkdenhaag.nl

Ouderenbezoekgroep de St. Jacobsstaf

In de Archipel & Willemspark is de bezoekgroep van de St. Jacobskerk, de St. Jacobsstaf actief. Zij bezoeken mensen die aan huis gebonden zijn, begeleiden bij dokters- of ziekenhuisbezoek en organiseren uitstapjes. Ook voor begeleiding en vervoer bij kerkbezoek. Dit voorjaar is het misschien aantrekkelijk om een wandelingetje te maken met een van onze vrijwilligers als u dit niet meer zelfstandig kan (rolstoel of rollator is geen bezwaar). Belt u ons gerust.

vrijdag 24 juni Boottocht Kagerplassen

Ons eerstvolgende uitstapje is een boottocht op de Kagerplassen op vrijdag 24 juni. Kosten voor de boottocht van 5 uur ad € 37,50 zijn voor eigen rekening. Onze vrijwilligers zorgen voor het vervoer heen en terug. Dit uitstapje is echt bedoeld voor ouderen die niet zelfstandig er op uit kunnen. Het is een heerlijke tocht en is rolstoeltoegankelijk. Voor informatie en opgave Lore Olgers T. 070 324 41 18 of 06 297 371 51

Kerk elke dag open 13.30-15.00 uur

Iedere dag open voor stil gebed, meditatie en bezoek. Op zaterdag tot 16.00 uur.

Pastorie H. Jacobus de Meerdere Willemstraat 60 | 2514 HN Den Haag
Pastoor | Drs. A.L. Langerhuizen | T 070 360 55 92 | jacobus@rkdenhaag.nl
www.rkdenhaag.nl/geloofsgemeenschappen/h-jacobus-de-meerdere

Expat & Real Estate
verkoop | aankoop | expat rentals

pararius

E XPAT Rentals

ONLY EXPATS

www.expats-realestate.nl

UW WONING VERHUREN AAN EXPATS?

Het verhuren van uw woning of uw beleggingspand is een serieuze zaak. U wilt dat uw belangen goed en professioneel behartigd worden. Kiezen voor Expat & Real Estate is kiezen voor een betrouwbare partner.

Onze expertise is het vinden van een betrouwbare huurder. Wij hebben een indrukwekkend Expat-netwerk van ambassades en internationale organisaties waar wij voortdurend gebruik van maken.

Expat & Real Estate begeleidt expats van internationale organisaties die voor korte of lange tijd naar Nederland komen. **Voor deze expats zijn wij altijd op zoek naar nieuwe huurwoningen of appartementen.**

Wij bieden een **uitstekend beheerpakket** dat bestaat uit financieel en technisch beheer. Uw huurders worden bediend terwijl u daar geen zorgen om heeft.

Kortom, wij nemen u alles uit handen. En – heel belangrijk – wij doen dit altijd op basis van **no cure, no pay!**

De Expat-makelaar van Den Haag!

Expat & Real Estate
Koninginnegracht 19
2514 AB Den Haag
(gratis parkeren)
Telefoon: +31 70-2122589
info@expats-realestate.nl

STAPPENPLAN

- ✓ Vrijblijvend intakegesprek
- ✓ Fotoreportage door onze huisfotograaf
- ✓ Professionele presentatie van uw woning
- ✓ Plaatsing op Funda, Pararius, Xpat Rentals en Only Expats
- ✓ Woning doorsturen naar alle grote internationale organisaties

- ✓ Woning doorsturen naar alle ambassades
- ✓ Bezichtigingen begeleiden
- ✓ Onderhandelingen met potentiële (expat)huurders
- ✓ Zorgvuldige screening van huurders (in samenwerking met huurcheck Nederland)
- ✓ Opstellen van huurcontract in het Nederlands en Engels

- ✓ Opstellen van uitgebreide incheck rapportage
- ✓ Juridisch advies van onze huisadvocaat
- ✓ **Optioneel:** een uitstekend beheerpakket dat bestaat uit financieel en technisch beheer.

Neem direct contact met ons op voor een **vrijblijvend intakegesprek**. Wij komen graag bij u langs!

't Klokhuis

Na Corona weer tijd om te sporten

Weer tijd om te bewegen. Instructeur Ruud van Triet helpt u op gang met HFKV Sport. (Afhankelijk van coronamaatregelen)

dinsdag 16.30 uur Dames grondoefeningen
dinsdag 17.45 uur Heren grondoefeningen
woensdag 19.30 uur Heren grondoefeningen
zaterdag 09.30 uur Heren grondoefeningen
zaterdag 10.30 u Kyusho Jutsu

Ruud van Triet
 email: hfkv070@hotmail.com
 telefoon: 06 57 07 73 13

Wijk- en Dienstencentrum 't Klokhuis

Celebesstraat 4 — 2585 TJ Den Haag
 T. 070 350 35 11
 E. stichtinghetklokhuis@live.nl
 F. www.facebook.com/klokhuis.denhaag
www.stichtinghetklokhuis.nl

Openingstijden 't Klokhuis
 maandag t/m donderdag 09.00 – 16.00 uur,
 vrijdag 9.00 – 15.00 uur.
 U kunt voor informatie, reserveringen en toegangskaarten van activiteiten bij onze infobalie terecht, dagelijks van 9.00 uur tot 15.00 uur.

Beheer: mevrouw Randjeni Dubar
 Assistent beheer: Mekki El Batioui

Bestuur Stichting Het Klokhuis
 Ruud Klein | voorzitter
 ruudklein@stichtinghetklokhuis.nl

Willem Oostdam | penningmeester
 ienwoostdam@ziggo.nl

Piet Damen | bestuurslid
 pdamen43@gmail.com

Ouderenconsulent
 Marjolijne van Zuijlen, T. 06 81 68 87 01

Wijkbus 'STAP IN'
 aanmelden/info: tussen 09.00 – 10.00 uur,
 T. 070 352 04 16

Telefooncirkel A/W/Z
 Sonja Perquin, T. 06 43 39 52 79

LabWest Prikpost Bloedafname en Trombosedienst
 De Trombosedienst neemt, in samenwerking met LabWest, iedere donderdag bloed af in het Klokhuis (begane grond). U kunt terecht tussen 10.30 en 11.15 uur.

Expo in 't Klokhuis

Van 3 april tot 5 juni hangt Sabine Miesen met haar werk in het Klokhuis. Ze is negen jaar geleden in Den Haag neergestreken. Opgegroeid in de Limburgse heuvels en na twintig jaar woonachtig in het buitenland, voelt zij zich inmiddels helemaal thuis in de Archipelbuurt.

'Ik schilder al zo'n twintig jaar. Tijdens ons verblijf in Australië deed ik (naast mijn werk) voornamelijk aan keramiek. Maar we zaten niet altijd lang op één plek en bij gebrek aan een oven om mijn potten te bakken, kocht ik linnen en verf. Met onze kinderen brachten we veel zomers door in ons vakantiehuis in Zuid-Frankrijk. Het prachtige licht van de Côte d'Azur en een strak, modern huis waar nog niets aan de muur hing, motiveerde mij en binnen de kortste keren hing het er vol', vertelt ze lachend.

'Niet alleen de kleuren en geuren van mijn vele reizen, maar ook het wonen dichtbij zee inspireren mijn schilderijen. Ik ben een intuïtieve schilder en denk veelal vanuit een ruimtelijk perspectief. Soms kijk ik naar een landschap van boven, soms van opzij en soms doe ik zelfs allebei. Deze landschappen zijn geen afbeeldingen van specifieke geografische gebieden – het zijn denkbeeldige plaatsen die met vele lagen en op een kleurrijke manier zijn geschilderd. Met de horizonlijn als constante, poog ik een bepaalde gemoedstoestand vast te leggen door het schilderen van de aarde, de lucht en het water. Ik werk voor mezelf, maar ook in opdracht. In oktober 2022 doe ik weer mee aan Open Ateliers in de Archipelbuurt, dus daar kun je mijn werk ook zien!' Ben je nieuwsgierig naar meer werk van Sabine? Kijk dan op Instagram: sabine_miesen_goessen

't Klokhuis zoekt een vrijwilliger om de achtertuin bij te houden!
 T. 070 350 35 11

Gezellig samen eten...

Ouderwetse pannenkoeken (naturel of met spek) worden gebakken op maandag zo tussen 11.30 en 13.30 uur. Reserveren is niet nodig. Kinderen, ouders en grootouders en alleenstaanden zijn meer dan welkom!

Bibliotheek in 't Klokhuis

Een ruime en leuke collectie boeken is aanwezig in de Bibliotheek van 't Klokhuis, deze is deels afkomstig van de Openbare Bibliotheek. Er zijn geen kosten verbonden aan het lenen van boeken.

Openingstijd — vrijdagmiddag tussen 13.30 en 15.00 uur

Hoe gaat het met u?

Telefooncirkel

Woont u alleen en wilt u 's morgens even gebeld worden om te laten horen of alles goed gaat? De telefooncirkel draagt bij aan het gevoel van veiligheid door dagelijks contact.

De deelnemers aan de telefooncirkel bellen elkaar iedere ochtend (ma t/m vr) tussen 09.00 en 09.30 uur in verschillende wijken van Wijkz Welzijn. Wilt u meer weten over de telefooncirkel, eraan deelnemen of juist als vrijwilliger dit werk doen? Er zijn in Stadsdeel Centrum meerdere telefooncirkels, dus neem gerust contact op met Sonja Perquin, coördinator van de telefooncirkels, 06 43 39 52 79. Aan deelname zijn geen kosten verbonden.

PROGRAMMA HET KLOKHUIS

DAGELIJKS OPEN

koffie & thee
in de ontmoetingsruimte
09.00 tot 16.00 uur (vrijdag tot 15.00 uur)
 Gebruik van de computers en lectuur.

MAANDAG

Gym voor ouderen 55+
09.30 uur
 Er zijn 3 lessen, MBVO
Pannenkoeken lunch
11.30 tot 13.30 uur
 Voor iedereen. Reserveren is niet nodig
Tafeltennis
13.30 tot 15.00 uur
Rijker Leven
14.00 tot 16.00 uur

DINSDAG

Bewonersorganisatie Archipel&Willemspark
09.00 uur
Sport Grondoefeningen
 Dames **16.30 uur** Heren **17.45 uur**
Juridisch Spreekuur
19.00 uur
 laatste dinsdag van de maand – op afspraak
Bouwkundig Spreekuur
19.00 uur
 3e dinsdag v.d. maand – op afspraak

WOENSDAG

Oogvereniging
 1e woensdag van de maand – aanmelden bij de zaal
Koempoelan
 2e woensdag van de maand
Sodurado
16.15 uur 5–15 jaar
Alexander Techniek
 – op afspraak
Sport Grondoefeningen
 Heren **19.30 uur**

DONDERDAG

LabWest prikpost
10.30 tot 11.15 uur
Alexander Techniek
 – op afspraak
Verborgen Schatten
14.00 tot 16.00 uur

VRIJDAG

Bewonersorganisatie Archipel&Willemspark
09.00 uur
Klei- en boetseerclub
10.00 uur – op afspraak
Koersbal 50+
10.30 uur – aanmelden bij zaal
Bibliotheek
13.30 tot 15.00 uur
Hulp bij tablet of laptop
 – op afspraak

ZATERDAG

Sport Grondoefeningen
 Heren **09.30 uur**
Kyusho Jutsu
 Zelfverdedigingskunst
10.30
Sodurado
13.30 uur 5–15 jaar

www.stichtinghetklokhuis.nl/activiteiten
 telefoon 070 350 35 11

Leuke ideeën voor nieuwe activiteiten?
 Bel, loop langs of stuur een mail naar stichtinghetklokhuis@live.nl